

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ד - אדמה

בלבבי משכן אבנה

אדמה

אדמה, שורש יצירת האדם, כפי שהוזכר בהרחבה עד השתא, 'ואד יעלה מן הארץ' לצורך יצירת אדם, האד זה אותיות שישנם ב'אדמה', האד עלה מן האדמה, והמים הללו שעלו מן האדמה, נעשו דם, זה **אדמה**, אד-דם, ונעשה המציאות של צורת אדם.

וכפי שחודד בסוגיות עד השתא, 'זה לעומת זה עשה האלקים', 'אדם דקדושה' לעומת 'אדם בליעל', 'אדם דקדושה' זהו יעקב אבינו, 'דמות תם', ו'אדם דקלקול', בחינת עשיו, אדום, ההיפך של אדם.

ג' מדוגות ה'אדמה' שמתגלה באדמה

ולפי זה, ביתר חידוד, האדמה נקראת אדמה מכמה ביאורים, וביאור אחד, ראשית, היא נקרא **אדמה** כפי שהוזכר, מלשון 'מדמה', אדמה - 'מדמה', וכן אדמה זהו כלשון הפסוק 'אדמה לעליון', יש 'אדמה לעליון' מצד הקדושה, ויש 'אדמה לעליון' מצד הקלקול, "אעלה על במתי עב אדמה לעליון", שאמר נבוכדנצר, מי שעשה עצמו אלוה, זה 'אדמה לעליון' באופן דקלקול הגלוי ביותר.

ויש 'אדמה לעליון' מצד הקדושה, 'זה א-לי ואנוהו', "הוי דומה לו", 'מה הוא - אף אתה', 'מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'. זהו המילה אדמה - א-ל - מדה, א'-מדה, כלומר, מתגלה העבודה של ה'הוי דומה לו' - 'אדמה', אבל באיזה אופן של 'אדמה', באופן של מידות, 'ואנוהו' - 'אני והוא', 'הוי דומה לו' במהלכי המידות.

וא"כ, הפנים הראשונות של ה'אדמה' שמתגלה ב-אדמה, זה 'אדמה לעליון'.

הפנים השניות שמתגלה ב'אדמה', זה ה'אדמה' שמתגלה בתוך האדם עצמו, שהוא מדמה את עצמו לזולתו, "לפיכך נברא האדם יחיד", מציאות עצם הויתו היא מציאות של 'יחיד', וה'יחיד' המתגלה, הוא מציאות גמורה לעצמו, ומכח עצם יצירתו מן האדמה נעשה 'מדמה' לזולתו.

וזה השורש שהוזכר, יעקב ועשיו 'אדם' ו-'אדום', יש כאן 'אדמה', מציאות של 'מדמה' אחד לשני.

עשיו - 'אדמה ליעקב

והדוגמא הבהירה לכך, עשיו, כל הויתו אינה אלא אדום - 'אדמה', וכאשר יעקב אבינו נושא אשה לעשות נחת רוח לאביו ולאמו, מעין כך נושא גם עשיו, על מנת לעשות ג"כ נחת רוח כמו שהוזכר.

וכן בברכות שלוקח יעקב אבינו במקום עשיו, גם שם נאמר מעין כך בלשון הפסוק שעשיו בא, גם הוא, מן השדה "ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו" – (בראשית כ"ז, ל"א), מעין יעקב אבינו, ועוד ועוד דוגמאות.

אבל היסוד הבהיר, זהו 'אדמה' בבחינת 'אדמה' של 'אדם' ו'אדום', ובתוך כך, יש הידמות של אדם לזולתו.

והמדרגה התחתונה של 'אדמה' זה הירידה לתתא, ירידה למדרגת **בהמה**, בחטא נאמר – "נמשלו כבהמות נדמו", לשון של 'מדמה'.

הצורה של הדברים שהוזכרה השתא, היא הצורה היסודית שחוזרים עליה כסדר, שכל דבר בנוי מג' חלקים.

הוא בנוי מחלק שמעליו.

הוא בנוי מחלק של הויתו, ומה שנמצא לצדו.

והוא בנוי בחלק של מה שנמצא תחתיו.

ב'צורת אדם', זה נקרא – **ראש, גוף, ורגליים**.

ראש, 'ראשו מגיע השמימה'.

גופו, זה **גוף** הדבר, עצם הויתו.

ורגליו של האדם, בבחינת רגליים שהם מקום ההולדה של האדם, דבר המתפשט למציאות לתתא.

וזהו יסוד מוסד, ביסוד דברי רבותינו, כל דבר ודבר שאנחנו עוסקים בו, מחלקים אותו לג' חלקים הללו,

היחס שלו למי שמעליו, היחס שלו למציאותו של עצמו, והיחס שלו למציאות של מי שנמצא תחתיו.

ולפי"ז, בעניינא דידן השתא, הוזכר הג' הבחנות האלה במהלכי **אדמה**, במהלכי 'מדמה'.

ההבחנה של 'מדמה' למה שמעליו בכללותו, זה ה'אדמה לעליון', אליו יתברך שמו.

ההידמות למה שנמצא לצדו, שזה ההיפך של 'גוף', שלהיפך מגופו של עצמו, הוא מדמה את עצמו למה

שמצא לצדו, שזה **האדם ואדום**, יעקב ועשיו.

וה'אדמה' שנמצא במדרגה השלישית, שהוא היחס של הדבר ל'לתתא', שם נמצא התפיסה של ירידה,

'נמשלו כבהמות נדמו'.

אלו הם א"כ, בכללות ממש, ג' החלקים הללו במדרגת **האדמה**, במדרגת ה'אדמה', 'אדמה לעליון',

'אדמה' לזולתו, 'אדם' ו'אדום', ו'אדמה' לתחתון, "נמשלו כבהמות נדמו".

ג' שמות האדמה - ארץ, עפר, אדמה

מהשורש הזה, נוצר מציאות יצירת האדם, "ואד יעלה מן הארץ" כמו שהוזכר, לצורך יצירת האדם, ושם נאמר בלשון דקרא, "וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה".

הארץ עצמה, יש לה כמה וכמה שמות איך היא נקראת, ובכללות, מה שמפורש בפרשת בראשית עצמה, [במאמר המוסגר, כל דבר יש לו לפחות שבעה שמות, וכדוגמא בעלמא הסוגיא בסוף סוכה, שבעה שמות יש לו ליצר הרע, ובהרחבה יותר, הבריאה נבראה בעשרה מאמרות, ובכל דבר, יש בו את הגילוי של העשרה, ומצד כך יש לו עשרה שמות, ועוד], נאמרו שלוש שמות להדיא, מפורשים בפרשת בראשית, פסוק ראשון: בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, 'ארץ'. שם שני, 'עפר', שם שלישי, 'אדמה', "וייצר את האדם עפר מן האדמה", והשמות הללו הוזכרו עוד כמה וכמה פעמים, 'תוצא הארץ', וכן ע"ז הדרך.

אם כן, ג' שמות הללו שנקראו במפורש בקרא, בפרשת בראשית, ארץ, עפר, ואדמה.

להבין עכשיו, בבהירות, 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', ארץ, נקראת ארץ, כמו שדורשים חז"ל בבראשית רבה בפרשת בראשית, שהיא נקראת ארץ מלשון ריצה, ומלשון רצון, ששרשם אחד, "למה נקראת ארץ", אומרים חז"ל "שרצתה לעשות רצון קונה", היא רצה לעשות רצון קונה, והיא רוצה לעשות רצון קונה, זה עצם המציאות של ה-ארץ, 'רוצה לעשות רצון קונה'.

ההיפך הגמור של בחינת ה'רוצה לעשות רצון קונה' מתגלה, שיש צד בארץ, שהיא הראשונה שמפורש בקרא שלא עשתה את רצון קונה, שזה מה שנאמר הרי ביום שלישי במעשה בראשית, "תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינהו", וכאשר היא הוציאה, היא הוציאה 'עץ עושה פרי', ש'אין טעם עזו ופריו שוה' כדברי חז"ל, כאן נעשה שורש מציאות החטא, שמה שהקדוש ברוך הוא ציוה 'תוצא הארץ', כלומר שמצד ה'תוצא הארץ', מתגלה רצון ה' - בארץ, שמונח בה התכונה של 'רוצה לעשות רצון קונה', היא ה'בית-קיבול', לאותו רצון.

כאן נעשה מציאות של שינוי, שפריו ועצו אינם שווים בטעמים, ועל ידי כן, נעשה חילוק בין מדרגת העץ למדרגת הפרי, כל פרי כידוע, נקרא פרי מלשון פירורים, והשורש של זה ב'שם עפר' שבארץ, שעפר כידוע, הוא מלשון ע'-פירור, שבקדושה זה 'שבעים יוצאי ירך יעקב', ולעומת כך, באומות העולם, 'שבעים אומות', זה הפירור שבעפר, ואם כן, הפירות יוצאים מכח העפר, התפוררות של מציאות העפר, מכח כך יוצא מציאות הפירות. והעץ עצמו, עץ מלשון עיצה, הוא גילוי של העצות, 'תרי"ג עטין' כלשון הזוהר, על תרי"ג מצוות, הם תרי"ג עצות איך לגלות את רצון הבורא יתברך שמו, ולעשותם בפועל, זה עץ, וזה פרי, עץ ופרי, פרי מכח העפר, והעץ - עצה מכח גילוי עומק נקודת הרצון.

ארץ - התפשטות, אדמה - גבול

אבל, בלשון עמוקה ובהירה מאד, יש מדרגה של **ארץ**, ויש מדרגה של **אדמה**, ארץ, כמו שהוזכר, היא נקראת **ארץ** מלשון **רצון**, 'רוצה לעשות רצון קונה', והיא נקראת **ארץ** מלשון 'שרצתה לעשות רצון קונה', לשון של **ריצה**.

ואיפה גבול הריצה שבארץ - זה הרי, אומרת הגמ' בפ"ג דחגיגה כידוע, מתחילה היה העולם מתפשט עד שגער בעולמו ואמר לעולמו די, מה שמתחילה הוא היה מתפשט, התגלה בו מדרגת **הארץ**, הא'-**רץ** דייקא, ולכן מתגלה ההתפשטות מעין הבורא שאין לו סוף, מתגלה כביכול בבריאה שאין לה סוף, 'היה העולם מתפשט', "**אלוקות בגילוי**", **שרצה** - זה היה מדרגת **הארץ**.

מה עיכב בידי הארץ מלרוץ, ה'גער בעולמו ואמר לעולמו די', וכהגדרה חיצונית, ה'ואמר לעולמו די', זה מימרא חיצונית שנאמרה לריצה של הארץ, אבל בעומק, ברור הדבר, שם תואר **אדמה** שחל על הארץ, זה גופא השורש ש'אמר לעולמו די', וכיצד, המילה **אדמה** כמו שהוזכר קודם לכן, זה א'-**מדה**, ומדה נקראת **מדה** מלשון 'דבר **המדוד**', שיש **מדידה** לדבר, יש **מדה** לדבר, המדידה לדבר, יוצרת לו מציאות של הגבלה, גבול לקיום הדבר, נמצא, שיציאת הדבר במדרגת גילוי של **רצון-ארץ**, מתגלה בו הרצון, מתגלה ההתפשטות ללא סוף, ו'גער בעולמו ואמר לעולמו די', זה תכונה שניה שמתגלה בהתפשטות של הארץ, מתגלה בה המדרגה שנקראת **אדמה**, **מידה**, שזה **המדידה** שיש לכל דבר, יש לו שיעור ויש לו גבול, כאן מונח שני התכונות האלה במציאות הדבר, התפשטות, וגבולות הדבר, **ארץ** - **ואדמה**.

עצים - מכח הארץ, פירות - מכח אדמה, עפר

והפירות נולדו במדרגת **העפר**, כמו שהוזכר לעיל. והיינו, שבדקות, כאן מונח הדבר שהארץ לא הוציאה 'עצו ופריו שווה', ובהגדרה שורשית ובהירה, אילו הגילוי של הארץ היה באופן גמור, מכח 'אחד', א"כ הפירות והעץ היו שווים אהדדי, אבל מכיון שיסוד יצירת **הארץ** - **אדמה**, יש בה שתי תכונות היפכיים זה לזה, יש בה תכונה אחת של התפשטות, של התרחבות, מכח **הארץ** כמו שהוזכר, ויש בה תכונה שניה של **מדה** - **אדמה**, של גבול, מכח כך נולדו בעומק, שתי דברים נבדלים זה מזה, נולדו **העצים**, ונולדו **הפירות**, מה שנולדו העצים זה ההבחנה של **עץ** כמו שהוזכר שזה **העצות** לגלות את העומק הרצון, שהדבר אין לו שיעור ואין לו גבול, ונולדו הפירות, שכל **פירות** הם דבר המדוד, הוא דבר **מפורר** כמו שהוזכר, זה מכח המדידה, שנעשה מציאות של פירות, מציאות של פירותים. זה העץ, וזה מציאות הפירות.

עץ החיים - פרי טפל לעץ, עץ הדעת - עץ טפל לפרי

ב'עץ החיים', עיקר הגילוי היה העץ, והפרי היה טפל לעץ, ולכן, 'ולקח מעץ החיים וחי לעולם', הוא מתפשט לעולם.

בעץ הדעת טוב ורע, העץ היה טפל למציאות הפרי, "ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה", הפירות שבו, הם העיקר, והעץ טפל למציאות הפירות, ואם כן, העץ הופך להיות עצה של מדידה, עצה של גבול, זה עצת הנחש, בהדגשה, עצה שהיא מעץ הדעת טוב ורע, משם עצתו, לא שהוא מציע לאכול מן העץ בלבד, זה התולדה, אבל מאיפה העומק של העצה, עצת הנחש? - 'הנחש היה ערום', ערום בדעת, וא"כ, העצה שלו היא מעצם מדרגת עץ הדעת עצמה. לא מפורש בקרא שהנחש אכל מן העץ, ובהגדרה החיצונית, לפני שהוא נתן להם את העצה, הוא עצמו אכל, ובהגדרה העמוקה - זה עצם היותו, ממדרגת עץ הדעת, זה עצם היותו, 'ערום בדעת', כמו שהוזכר.

ולפיכך אם כן, עומק הגילוי של העצה שהנחש נותן להם, מעצם עץ הדעת עצמו, הוא נותן להם להידבק למדרגה שהעץ טפל לפרי, ולא הפרי טפל לעץ.

העץ מצד עצמו, הוא דבר שעומד וקיים, יש הבחנה של דבר ש"גזעו מחליף" ו"אין גזעו מחליף", אבל כהגדרה הכוללת, העץ הוא בבחינה של עומד, והדוגמא הבהירה זהו עץ חרובים, כמו המעשה שיש בגמרא בתענית דף כ"ג על חוני המעגל שאמר "מי איכא דניים שבעין שנין וכו' חזייה להווא גברא דהוה נטע חרובא אמר ליה האי עד כמה שנין טעין, אמר ליה עד שבעין שנין" וכו'. וא"כ, עץ הוא דבר שעומד וקיים, אבל פירות, על דרך כלל, אינם עומדים משנה לשנה, זולת כמה יוצאים מן הכלל - אבל על דרך כלל, הפירות אינם עומדים משנה לשנה, הם מפוררים, וא"כ, מי שאוכל מאותה מדרגה של פירות, מה נאמר עליו - "ביום אכלך ממנו מות תמות".

אכילה מעץ הדעת - "מיכליא קרנא"

ובהגדרה אחרת, והיינו הך, כאשר האדם אוכל מן הפירות, העץ נשאר קיים, הוא לא ממית את העץ באכילתו מן הפירות, אבל בשעה שהאדם אוכל את הפרי, ביחס לפרי, הפרי מתכלה, וא"כ האכילה היא כילוי של הפרי.

אכילה מ'עץ החיים', זה הידבקות ואכילה מעצם העץ, 'ואכל מעץ החיים וחי לעולם', ולפיכך, מי שאוכל ממנו, 'וחי לעולם'.

אבל אכילה מעץ הדעת, היא אכילה מן הפירות, וכמו שחודד, בעץ החיים, הפרי טפל לעץ, ובעץ הדעת, העץ טפל לפרי, וכשהאכילה היא מן הפירות זהו ההגדרה של 'מיכליא קרנא', שהדבר איננו ממשיך.

בעומק, אילו האכילה מעץ החיים היתה מן הפירות עצמם, ההבחנה שהיתה אז, הוא מעין המן שנבלע באיברים, ואז, האכילה מהפירות לא מכלה את הפירות, אלא הופכת אותם להיות חלק מהקומת אדם, ובדקות, זה הופך להיות חלק מה'כליות יועצות' שבאדם, בשעה שהאדם אוכל מן העץ.

אבל בשעה שאדם הראשון אכל מעץ הדעת טוב ורע, שיש מציאות של רע שאינו נבלע באיברים, ועל ידי כן, הטוב והרע מכח שהם מעורבים זה בזה, גם חלקי הטוב בחלקם, יוצאים לחוץ, ולפיכך, נעשה המציאות של יציאת צרכיו של האדם, ובדקות, זה הברכה שמברכים ביציאת צרכים, "אשר יצר את האדם" וכו' וחתימת הברכה היא 'ומפליא לעשות', שכדברי הרמ"א הידועים, זה הפלא עליון שמחברים הפכים, אז כפשוטו - זה מחמת חיבור נשמה וגוף, ובוודאי שזה אמת, אבל בפנים הנוספות, האכילה מכל דבר שמעורב בו טוב ורע, זה ה'מפליא לעשות' שהתגלה בעומק נקודת החיבור של העץ הראשון, עץ הדעת, ולפי"ז בתולדת כל האכילות כולם ששרשם באכילה הראשונה.

ומ"מ א"כ, האכילה מעץ הדעת טוב ורע, היא אכילה מה'מכליא קרנא' שבדבר, וע"י האכילה מה'מכליא קרנא' שבדבר, נעשה מציאות של גילוי שהוא דבק בדבר שהוא מדה, שהוא א'-מדה שבאדמה, וזה עומק ההגדרה של "ביום אכלך ממנו מות תמות", ואף שהוא לא מת בפועל, כידוע ביאור הדבר, שהוא נדבק במדרגת המיתה המתמדת, שזו ההבחנה שנאמר 'ביום אכלך ממנו מות תמות', הידבקות במיתה המתמדת, וכשנדבקים במדרגת העפר - הפירורים, במדרגת הפירורים שבפירות שמתגלים מכח העפר כמו שהוזכר, אם כן, כל יחידה עומדת מפוררת לעצמה, וזה גופא נקרא מיתתו של הדבר, הוא לא מצטרף לדבר אחר אלא הוא עומד כמציאות מפוררת, כמציאות לעצמו, זה גופא מיתתו. א"כ, תמצית הדברים בקצרה, יש את ג' המדרגות שהוזכרו, מדרגת ארץ, מדרגת אדמה, ובמדרגת עפר.

לובן - התפשטות אודם - גבול, צמצום

האדמה נקראת אדמה, כפי שכבר הוזכר קודם לכן, מלשון של אדום ומלשון של דם, והרי בשורש יצירת האדם, כמו שאומרת הגמ' הרי בסוגיא בנדה כידוע, מה שאביו נותן בו ואמו נותנת בו, אביו נותן בו את הלובן, ואמו נותנת בו את האודם.

להבין בהיר מאד, התפיסה של אדום, שעל שם כן נקרא עשיו אדום, אדום - דם היא תפיסת המדה שבדבר, הגבול שבדבר, הצמצום שבדבר.

ולעומתו הלובן, וכידוע שגם באופן הטבעי, מציאות הדברים היא כך - הצבע הלבן הוא מתרחב, הוא מתפשט, היפך האודם של הגבול, של המדה, של הצמצום, עומד מציאות הלבניניות שהיא המתרחבת, שהיא המתפשטת.

'אביו נתן בו לובן', את כח ההתרחבות.

'ואמו נתנת בו אודם', את מציאות ה'מדמה', שהיא מציאות האודם, את מציאות הגבול שבדבר, זה מה שהיא נתנת בו.

ובהבנה בהירה, בכללות ממש, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", השמים זה המקום של ההתרחבות, של ההתפשטות, של הלבניניות העליונה.

מהות הלובן שמתגלה ביום הכפורים

ודוגמא אחת בהירה לכך – יום הכיפורים ש'דומים למלאכי השרת' שהם בני השמים, "מתעטפים לבנים", כלומר, דבוקים במדרגה של השמים שהיא במדרגת ה-לבן, וזהו החמישה עינויים שישנם ביוהכ"פ, ששורשם אכילה ושתייה, כלומר, שאין אכילה ושתייה, שהיא יוצרת את המציאות של הדם, של האדמימיות שבדם, אלא יש את מציאות החיבור למדרגת הלובן העליון, וזה כדרשת חז"ל על 'והלבנון', שמלבין עוונותיהם של ישראל, הוא מלבין את האכילה השורשית של עץ הדעת, את האכילה מעץ הדעת טוב ורע, וכידוע מאד, שאחד מהטעמים שלא אוכלים ביום הכיפורים הוא, לעקור את האכילה הראשונה מעץ הדעת טוב ורע, ובמוצאי יום כיפור נאמר "לך אכול בשמחה לחמך כי כבר רצה אלקים את עונך", "וסר עונך וחתאתך תכופר", שנעשה מציאות של סילוק העוון, וא"כ, המציאות של יום הכיפורים, הוא גילוי של שמים, הוא גילוי של הלבניניות, בלי מציאות של צירוף האודם.

והרי אחד מהחמישה עינויים שיש ביום הכיפורים, שאין צירוף של זכר ונקיבה – בכדי שלא יצטרף האדמימיות ללבניניות של הזכר, נעשה מציאות של לובן, כלובן לעצמו.

חס ושלום מי שנופל, שאז הלובן שלו נופל ממדרגתו, זה ההבחנה של "ראה קרי", אבל מי שהשלים שנתו מובטח לו שהוא בן עולם הבא – זה ההבחנה של הלבניניות העליונה שמתגלה.

ובו ביום, ביום הכיפורים, מכפרים הרי, על חלקו של אדם, שעיר לעזאזל ששייך לחלקו של אדם כדברי חז"ל כידוע מאד, מפרידים את האדמימיות ממציאות הלובן, ומשאירים את הלבניניות כמו שהיא, בצורה העליונה.

זו המדרגה שנקראת שמים.

ארץ - הצד העליון של הלובן מתפשט לארץ, אדמה - אודם, דם

"ואת הארץ", בארץ, מתגלה שני אופנים, לאיפה הארץ מצטרפת.

יש אופן שהארץ היא צירוף לשמים, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", אז יש אופן שחז"ל דורשים מה'את', 'את השמים', וכל תולדותיהם, 'ואת הארץ' - וכל תולדותיה, וא"כ, ה'את' קאי על תולדותיהם של שמים וארץ, אבל בהגדרה אחרת, לשון הפסוק 'ואת הארץ' מתפרש שתולדות השמים - זה הארץ, זהו 'ואת הארץ' שבא לרבות שהארץ היא תולדות השמים.

ומצד ההבחנה הזו, כשם שהשמים הם בבחינה של לבניניות, 'אלהי נשמה שנתת בי טהורה היא', זה מקום הלבניניות שבדבר, כמו כן, גם מה שמתפשט לארץ, הוא מתפשט מאותו לבניניות, ומצד כך, הגילוי של הנשמה שיורדת לארץ, היא יורדת למקום שמתגלה בו ה"רוצה לעשות רצון קונה", הגילוי הזה קיים בנשמותיהם של ישראל, "רצוננו לעשות רצונך אלא ששאור שבעיסה ושעבוד מלכויות - שזה מלכי אדום - מעכב", זה המעכב שבדבר שלא יתגלה ה'רצוננו לעשות רצונך' הלבניניות העליונה.

אבל מהצד התחתון, כמו שהוזכר, היא לא נקרא רק ארץ, אלא היא נקראת אדמה, היא נקראת עפר, וכשמתגלה האדמה, מתגלה הצד של האדמימיות שבאדמה, של האדמימיות שבמציאות הארץ, ולכן היא איננה מוציאה עץ ופרי שווים בטעמים.

ב-ארץ מתגלה שני הצדדים האלה.

מתגלה הלבניניות, הצד העליון של הלבניניות.

ומתגלה הצד השני של מציאות הדם.

ושניהם גם יחד מתחברים.

חיבור האודם והלבן

אם מחברים את מציאות האודם עם מציאות הלבן, מחברים את הלבן עם הדם, שבדרך רמז, הגימטריא של שניהם יחד עולה ענו, כי זה כח הכללות של ההפכים, ששם שורש ה'מפליא לעשות' של יצירת האדם.

ונחיד עוד פעם - בכללות, מה שעל האדם נאמר "אשר יצר את האדם בחכמה", "מפליא לעשות", שזהו החיבור של נשמה וגוף, ובהגדרה מדוייקת יותר, והיינו הך - זה חיבור של הלבן העליון, שמתגלה לתת יחד עם מציאות האודם, שזה הטבע של התחתון, מקום המידה, מקום מציאות הגבול, שבשורש, כפי שחודד, הארץ מצד עצמה מתפשטת מכח הלבן העליון, וה'אמר לעולמו די', זה מכח המדה, מכח הדם נעשה מציאות של גבול, זה החיבור שבמציאות הארץ, ששניהם שוכנים גם יחד.

ומצד כך ארץ בהיפוך אותיות זהו צר-א', בבחינת 'צרות הן זו לזו', שמאוחדים ומחוברים ומצורפים ומקושרים גם יחד, בתך מציאות הארץ כמציאות לעצמו.

מלחמת יעקב באודם דעשיו ובלובן של לבן

זוהי מה שהתגלה בעשיו ויעקב שנאמר בהם 'ויתרוצצו הבנים בקרבה', ש'ויתרוצצו' זהו מלשון צר-צר, מלשון 'שתי צרות הן זו לזו', והיו מריבין בנחלת שני עולמות, העולם העליון שזה הלובן העליון, ועולם התחתון, מדרגת האודם, שעל שניהם יחד הם היו מריבים, והמקום שהתגלה בו ה'צר', היה במעיה של רבקה, אין לך הרי זמן שהאדם נמצא במקום צר יותר ממעי אמו, שהרי אפילו במקום הקבר, דינו של מת מצוה שהוא קונה מקומו שהוא ד' אמות, שזה שיעור גופו של אדם כמו שמבואר הרי, בסוגיא בעירובין, אבל בעובר במעי אמו, שהוא בקטנות, א"כ הוא נמצא במיצר הגמור ביותר שיש לו לאדם, שם מתגלה מציאות הדם, שם יש את המדרגה של 'אוכל ממה שאמו אוכלת, שותה ממה שאמו שותה', שהוא ניזון ממדרגת הדם, וכשהוא יוצא לאויר העולם, 'נסתם הפתוח, נפתח הסתום', ומתעלה הדם להיות 'דם נעקר ונעשה חלב' לחד מ"ד בבכורות, וא"כ, הדם עולה מהאדמימיות ללבניניות, זה היה מדרגתו של יעקב במעי אמו שהוא נלחם עם ה'אדום' של עשיו, וכשהוא יוצא לאויר העולם הוא ממשיך להילחם עם ה'אדום' של העשו.

ולאחר מכן, הוא נלחם עם ה'לבן', הוא הולך לחרן למלחמה עם לבן, זהו מלחמתו בעשו ולבן, אדום ולבן.

הצטרפות האודם והלובן אצל יעקב אבינו

וכאשר הוא חוזר מאותה מלחמה, נאמר בו 'ויבוא יעקב שלם עיר שכם', וכדברי חז"ל, 'שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו', נעשה מציאות של ההשלמה של אותו לובן ואודם, שחוזרים ומצטרפים גם יחד. ובאופן הזה, כשהוא יוצא מכח הציווי, ללכת ללבן, הן מכח ציווי של אביו יצחק, והן מכח ציווי של אמו רבקה, שניהם יחד מצטרפים, הלבניניות שהאב נותן בו, וה'אדום' שאמו נותנת בו, שניהם מצוים אותו לעזוב את עשיו, וללכת ללבן, הלבניניות והאדמומיות הזו, מצטרפת אצל האדם השלם, שיעקב אבינו הוא הנקרא האדם השלם.

זה ה'אד' יעלה מן הארץ' לצורך יצירת האדם, 'האדם השלם', 'דמות תם' שהיא דמותו של יעקב אבינו, הדמות השלימה, היא המתגלה ויוצרת מציאות בפועל של שלימות הלבניניות והאודם שמצטרפים שניהם גם יחד, ושני השמות - ישראל - ויעקב, ה'לי-ראש', וה'עקב' שנמצא לתתא, שני השמות הללו מצרפים את ה'ראשו בשמים', שהרי אצל יעקב נאמר "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", 'סולם דא יעקב', שהסולם זה יעקב עצמו, כמו שאומרים חז"ל, שהוא עצמו במדרגת הסולם, וא"כ, זה מושרש מלמטה ועד למעלה, מושרש הן האדמימות של האדמה, עד השמימיות העליונה של הלבניניות, זה מקום חיבורו של האדם.

לובן ואודם בקומת נפשו של אדם

כשמציירים את זה בצורה השלמה של החיים, האדם מורכב מהראש, ומהצד התחתון, הוא מורכב מה'מוחין', ממקום הלבניניות של המוחין, ויתר על כן, המקום הנמצא בין השערות שהוא בצורת לבן כמו שאומרים חז"ל, ומשם הוא מתחבר לעליון, משם הוא מתחבר ל"אדמה לעליון", הוא מצרף את עצמו למדרגת בורא עולם, מכח "קודשא בריך הוא, אורייתא וישראל חד הוא", כפי שיעור הלבניניות שמתגלה בנפש שלו.

זה הפשיטות שבפשיטות שבנפש, "החכמה מאין תמצא", היא נמצאת מהמקום הפשוט, זה ההתחברות ללבניניות העליונה בקומת נפשו של אדם, "איש תם יושב אהלים".

והוא נמצא בצד התחתון שבו, שהוא מקום הדמים של האדם, ששם עבודת האדם לברר את מידותיו, לתקן את מידותיו, לבררם באופן מזוקק, מתוך אור הלבן העליון, הוא מברר את המידות שנמצאים לתתא.

זה שתי הקצוות שמתגלה במציאות של האדם, חיבור לעליון, ה'אדמה לעליון', ללבנוניות, לפשיטות העליונה, למקום ה'לבן' העליון, וחיבור למדרגת המידות, שהוא מברר את המידות, "אלמלא ניתנה תורה הוה ילפינן צניעות מחתול, זריזות מנמלה", זה לא נפילה של "נמשלו כבהמות נדמו" לצד ה'מדמה' התחתון, אלא שכשהוא מברר את המדות בנפש הבהמית שלו, ב'מדמה' שמכח הנפש הבהמית, הוא מדמה את עצמו לצד הטוב של הבעלי חיים שהם מעורבים טוב ורע, והוא מברר את הטוב מן הרע, כאן נעשה עומק נקודת הברור של נפשו של האדם.

ובנקודת אמצע של האדם, בין מקום הלובן העליון, של ה'אדמה לעליון', לבין המקום התחתון של הברור של המידות, בבחינת הדמים הרעים שבאדם, כמו שנתבאר, עומד נקודת האמצע שהיא היא גופו של האדם.

ובגופו של האדם, שם הוא המקום שהאדם הוא לעומת אדם, זה הכח שבאדם, שכמו שהוזכר בפעמים הקודמות, שהאדם מצרף את עצמו ע"י הו' המצרף, שהוא מצרף את עצמו למציאות האדם, אבל, במדרגת גופו של האדם, הוא מכיר כל דבר, מהו חלקו שלו, מהו מציאותו שלו, מהו 'גופו' שלו. כך הוא מברר את חלקו שלו, זה הברור של נקודת האמצע בגופו דיליה.

ב'מוחין', האדם יכול לעלות למעלה ממדרגתו, שזה בבחינת 'וידעת היום', שהוא משיג יותר, אבל ב'גופו' דיליה, בבחינת ה'והשבות אל לבבך', זה חלקו שלו בבירורו שלו.

אלו הם שלושת החלקים שהוזכרו בקצרה בהבחנת היצירה של האדמה, מלשון 'מדמה לעליון', ללבנוניות העליונה, ה'אדמה' השלישי שהוזכר, ביחס ל'לתתא', לבהמות, בירור מידותיה של הנפש הבהמית, ונקודת האמצע - החלק ששייך לו בגבולותיו שלו, בחלקו שלו, כאן מונח שלימות קומת יצירת אדם מן האדמה.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים

הבאים: דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

■

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון" ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231